

Wycisk trzech gemm z kolekcji hr. Stanisława Kostki Potockiego. Na okładce: środkowa gemma.

*cenne, bezcenne/
utracone*

Rada redakcyjna
Monika Kuhnke
Jacek Miler, Piotr Ogrodzki
Urszula Paszkiewicz, Anna Różycka

Redaktor naczelny
Barbara Kobielska

Oprac. graficzne
Karvázy ©

Opracowanie i korekta
Małgorzata Pawlak

Ośrodek Ochrony Zbiorów Publicznych
00-461 Warszawa, Al. Ujazdowskie 6
tel./fax 621 04 45; tel. 628 22 85

Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Polskiego
Dziedzictwa Kulturalnego za Granicą
00-071 Warszawa, ul. Krakowskie Przedmie-
ście 15/17 tel./fax 826 30 59

Wydawca **pagina** z o.o.

02-878 Warszawa, ul. Gajdy 38a

Zamówienia na egzemplarze
prosimy kierować pod adresem redakcji

w numerze

3

Wspólne dziedzictwo

Maria Romanowska-Zadrożna

4

Mikrofotografia

– skuteczna metoda identyfikacji

dzieł sztuki

Piotr Ogrodzki

6

Muzea i fundatorzy

Andrzej Ryszkiewicz

7

Rękopis z zapomnianego archiwum

Jolanta Niklewska

8

Katalog strat wojennych
(1939-1945)**Monika Kuhnke**

9

Skradzione dzieło Mikołaja Kopernika

Piotr Ogrodzki

10

Zaginione emalie
ze zbiorów gołuchowskich**Ryszard Bobrow**

14

Katalog strat

Monika Barwik

18

Próba kradzieży XVIII wiecznych
lichtarzy z katedry we Fromborku**Jagoda Semków**

21

Ślady kolekcji gemm
hr. Stanisława Kostki Potockiego**Anna Kwiatkowska**

24

Tryumf Moderny

Stanisław Bojduk

27

Summary

Wspólne dziedzictwo

Biuro Pełnomocnika Rządu jest placówką powołaną do dokumentowania i podejmowania starań mających na celu ochronę polskiego dziedzictwa znajdującego się poza obecnymi granicami Polski. Rozsiane po niemal całym globie ślady polskiej kultury, dorobku artystycznego i umysłowego wielu pokoleń Polaków, pozostałego tam, gdzie żyli i pracowali nasi rodacy, w szczególny sposób dla nas i narodów ościennych stanowią bezcenne świadectwa wspólnej historii, naszego wspólnego dziedzictwa. O śladach tych nie można zapomnieć, trzeba je rejestrować i opisywać. Temu właśnie służą prowadzone pod patronatem Biura prace badawcze, dokumentacyjne i edytorskie. Jednym z przykładów prac jest opublikowany w ostatnich dniach ubiegłego roku katalog autorstwa Urszuli Paszkiewicz, „Inwentarze i katalogi bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej (spis za lata 1510-1939)”, w którym zebrano opisy źródeł przekazujących nam bezcenną wiedzę o zasobach bibliotek polskich na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej w jej granicach z 1772 roku. Książka ta jest kontynuacją i w pewnym stopniu uzupełnieniem wydanych drukiem dwa lata wcześniej „Rękopiśmiennych inwentarzy i katalogów bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej (spis za lata 1553-1939)”, w których uwaga autorki była skupiona na materiałach wyłącznie rękopiśmiennych, dotyczących księgozbiorów z miejscowości leżących w granicach Polski z 1939 roku. Obie pozycje są plonem wieloletnich poszukiwań źródeł bibliologicznych dotyczących pięciu stuleci – od początków XVI aż po wiek XX – wcześniej nie zarejestrowanych lub znanych z nikłych i nieścisłych czasem wzmianek w literaturze.

W najnowszej, prezentowanej właśnie publikacji przyjęto, w odróżnieniu od poprzedniej, wydanej w 1996 roku, zasadę rejestrowania w jednym spisie zarówno materiałów rękopiśmiennych, jak

MINISTERSTWO KULTURY I SZTUKI
BIURO PEŁNOMOCNIKA RZĄDU DS. SPRAW
POLSKIEGO DZIEDZICTWA KULTURALNEGO ZA GRANICĄ

Urszula Paszkiewicz

INWENTARZE I KATALOGI BIBLIOTEK
Z ZIEM WSCHODNICH RZECZYPOSPOLITEJ
(spis za lata 1510-1939)

WSPÓLNE DZIEDZICTWO

i drukowanych, co, mimo ujawnionych we wstępie obiekcji autorki powodowanych względami formalnymi, może jedynie ułatwić poszukiwania źródłowe badaczom dorobku polskiej kultury na ziemiach wschodnich Rzeczypospolitej. Autorka dotarła do 86,4% rękopisów ujętych w katalogu 588 pozycji z ogólnej liczby 680 – po to, by uaktualnić lokalizację tych bezcennych źródeł, zwrócić uwagę na ich wartość merytoryczną, poznać układ katalogu i z autopsji skorygować opisy formalne. Tam, gdzie korekty takiej nie można było przeprowadzić, zostały one zachowane w formie ujawnionej wcześniej przez innych autorów z podaniem źródła cytowania. Łącznie katalog zawiera opisy 1032 pozycji rękopiśmiennych i drukowanych oraz 122 weryfikacje do wcześniej wydanych „Rękopiśmiennych inwentarzy i katalogów bibliotek z ziem wschodnich Rzeczypospolitej”, a także niezbędne indeksy nazw osobowych, bibliotek instytucjonalnych i klasztornych, zestawienia chronologiczne inwentarzy i katalogów oraz nazw administracyjnych jednostek terytorialnych.

Dzięki skrupulatnej kwerendzie, sumiennie przeprowadzonemu rozpoznaniu w materiale i rzetelnej pracy dokumenta-

dokończenie na str. 13

